

Ruská anabáze 5 – nemocnice

Když jsme závěru pobytu opustili Taškent, letěli jsme místní leteckou linkou do Samarkandu. Obdobné letadlo jsem ještě nikdy neviděl a doufám, že už neuvidím. Byl to jakýsi vyřazený bombardér z druhé světové války, od kterého odmontovali držáky pum i pumy samotné a dovnitř namontovali sedadla. Už samotné nastupování byl zážitek. Místní trhovkyně vezly v koších drůbež na samarkandský trh, takže v letadle to různě kdákalo a páchlo. Tyhle babky neměly na místa k sezení, a tak prostě stály v uličce, jak je to zvykem u nás v autobuse. To my byli jiná třída – cizinci s místy k sezení. Spolu s námi letěly také dvě Japonky oblečené do bílých výletních oblečků. Dozajista se těšily na nádherné samarkandské stavby plné barevných mozaik.

Samotný start připomínal vzlet traktoru. Éro se otrásalo a klepalo, nevěřil jsem, že ta mašina je schopná vzlétnout. Náhle se ale skutečně rozjela po ranveji napůl z betonu a napůl z trávy a naklonila se vzhůru a vzlétla. Při prvním náklonu se ze sedadel Japonek začalo ozývat. Och, ach, juj, jej, och, ach... Nebyl to ale ani obdiv mimořádného stroje, ani krajiny pod námi. Nad jejich sedadlem, ostatně jako nad mnoha jinými, byl spoj dvou plechů, ze kterého po náklonu letadla začal kapat špinavý tmavohnědý olej. Japonečky se zpočátku uhýbaly tu na jednu, tu na druhou stranu. Netrvalo ale dlouho a na svou činnost rezignovaly. Byly to totiž chytré Japonky a pochopily, že olejové impregnaci svých šateček nemají šanci zabránit.

Samarkand je neskutečně krásné město a jsem rád, že jsem měl možnost tu nádheru islámských mešit z období největšího rozkvětu, jehož město dosáhlo ve 14. století, vidět. Ubytování jsme byli v přízemí jakési budovy, snad hotelu, těžko říct. Druhý den po přiletu jsme otevřeli dveře a chodba byla plná exkrementů. Ucpala se záchodová stoupačka a vše z horních pater vytékalo v našem přízemí z mísy do chodby. Rozhodnutí bylo okamžité. Opustíme budovu oknem, jsme přece naštěstí v přízemí. Okno nebylo úplně nízko, vyskočit se nám podařilo všem, až na Zdenka. Ten po dopadu bolestně zavil a noha mu začala rychle otékat. Zavolali jsme tedy sanitku a dva z nás s ním odjeli do místní nemocnice.

Sanitka nás odvezla k omšelé budově s vytlučenými okny. V Samarkandu je vedro a okna byla zbytečná. Těžko uvěřit, že šlo o nemocnici. Paní doktorka, pokud to vůbec doktorka byla, připomínala babku z trhu, jen oblečenou do špinavého pláště. Ve velké místnosti, snad operačním sále, byl pod silným světlem široký bílý stůl. Paní doktorka z něho odehnala několik koček a Zdeněk si na něj s bolestí zkřivenou tváří lehnul. Ohmatala pochroumanou nohu, pravila *ničevó* a zavázala ji pružným obinadlem. Poptal jsem se, zda by nebyl vhodný rentgen. Podívala se na mě, jako bych spadl z višně a pravila: „*Ně nádo!*“ Poslední týden si Zdeněk výletu už moc neužil. Teprve po přiletu domů jsme zjistili, že měl komplikovanou zlomeninu patní kosti. Naštěstí to skončilo bez následků. Tedy fyzických. V našich myslích už navždy zůstanou pochybnosti o kvalitě sovětského zdravotnictví, které nám po léta bylo vtlokáno do hlav jako nedostižný vzor.